

Elfizetési árak helyben és vidéken:
 Egy évre - - - - - 12 korona
 Félévre - - - - - 6 korona
 Negyedévre - - - - - 3 korona
 Egyes szám ára - - - 12 fillér.
 Megjelenik vasárnap és csütörtök
 reggel.

HATÁRŐR

= UJVIDÉK, 1909. =

október 21. csütörtök

Szerkesztőség és kiadóhivatal
 Ujvidék, Petőfi-utca 47. szám.,
 ahová a lap szellemi s anyagi részét
 illető közlemények intézendők.
 Ilyen közleményeket és megkeresé-
 seket lapunk nyomdája is elfogad.

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA.

Lapvezér: Teleki Arvéd gróf.

Wekerle és Balla Aladár politikai eszmecseréje.

A „Nap“ f. hó 17-én megjelent száma „Balla főispán, békekövet“ címen hasá-
 bokon át foglalkozik azzal a beszélge-
 téssel, melyet Wekerle miniszterelnök
 főispánunkkal f. hó 16-án, a politikai
 válság tárgyában folytatott.

Ezt a, tulajdonképen egy aktuális
 hivatalos ügyben folyt tanácskozás után
 inkább ötletszerűen felvetődött politikai
 diskurzust a vasárnapi fővárosi lapok,
 különféle szempontból nézve, más-más
 kombinációk és sajátos vélemények
 kapcsán regisztrálták, nagyrészt téve-
 sen. Sőt a „Nap“ vasárnapi száma még
 a lefolyt párbeszédet is ismerni vélte
 és közölte, melyeknek lényege e lap
 szerint az lett volna, hogy a miniszter-
 elnök egy a függetlenségi párttal együtt
 tervezett kibontakozási prozódójának
 Justh Gyulánál leendő közvetítésére
 kérte volna fel Balla Aladárt, mint akit
 az egész ország közvéleménye a függet-
 lenségi törekvések egyik legagilisabb
 politikusának és a függetlenségi tábor-
 ban súlyjal és befolyással bíró egyén-
 nek ismer. És a „Nap“ Balla Aladár
 tornyai utját is ezzel az állítólagos
 békeközvetítési misszióval hozta kap-
 csolatba.

Más fővárosi lapok meg szintén új
 kibontakozási tervvel hozták összefüg-
 gésbe a fenti beszélgetést, de már ugy-
 tüntetve azt fel, mintha az Balla Aladár
 saját terve volna. Ismét mások meg
 úgy tüntették föl a beszélgetést, mintha
 abban Justhék kezét látnák, akik ily
 módon, Balla Aladár közvetítésével,
 akarnának Wekerle felé közeledni. Ho-
 lott tudvalevő, hogy Balla Aladár
 Wekerlénél ennek meghívása folytán
 jelent meg.

Ezek mind önkényes kombinációk.
 Részben öntudatlanul, részben tudato-
 san önkényesek. Főleg tudatosak azon
 67-es lapoknál, melyek ezuttal újra
 célzatosan zavart akartak kelteni és
 a válságot tovább bonyolítani óhajtották,
 persze a saját malmukra.

Ezen önkényes kombinációkkal szem-
 ben főispánunk szükségesnek látta meg-
 világítani a kérdéses politikai eszme-
 cserét a következő rektifikáló nyilat-
 kozattal, melyet a „Nap“ tegnapi száma
 hozott:

Budapest, 1909. X/17.

Igen tisztelt Főszerkesztő Ur: Be-
 ces lapjának utolsó számában több

hasábon keresztül csekélységgel
 méltóztattak foglalkozni, megírván
 többek között egy párbeszédet, mely
 Wekerle miniszterelnök és köztem
 folyt volna le. Ez a körülmény hely-
 reigazításra szorult.

Mindenekelőtt meg akarom állapi-
 tani, hogy engem a miniszterelnök
 egy már azelőtt is vele tárgyalt nem-
 zetiségi kérdésben adandó információ
 céljából kéretett magához Ezen nem-
 zetiségi kérdés letárgyalása után ke-
 rült szóba a politikai válság. Erről
 beható eszmecserét folytattunk ugyan,
 de az a párbeszéd, melyet becses
 lapjában velünk elmondatnak, nem
 történt meg. Mint igaz meggyőződésű
 függetlenségi politikus elmondtam
 a kibontakozásra vonatkozó vélemé-
 nyemet, de kijelenthetem, hogy bank-
 provizóriumról vagy bankkérdés ki-
 kapesolásával történő megoldásról
 nem beszélünk.

Mínt hogy semmiféle kibontakozási
 tervben nem állapodtunk meg, fel-
 sem kérhettem a miniszterelnök ur
 annak Justhnál vagy bárkinél való
 közvetítésére. Tornyára nem politikai
 küldetésben, hanem mint máskor is,
 pusztán baráti látogatásra mentem.
 Látogatásomat ezuttal nem jelentettem
 be előre, ez az oka annak, hogy
 szombaton délben Justh jövelemről
 még nem tudhatott.

Kérve igen tisztelt Főszerkesztő
 urat, hogy jelen soraimnak becses
 lapjában helyet adni méltóztassék,
 maradtam igaz nagyrabecsülő, tisz-
 telő hiva: Balla Aladár.

Ezen levél értelmét tárja elének to-
 vábbá a „Magyarország“ tegnapi száma is, így irván:

Balla Aladár és Wekerle tanácskozása.

Mint utólag kiderült, a lapoknak
 az a híradása, hogy Wekerle a „Justh-
 csoporttal“ folytat tanácskozásokat
 és hogy már kész megállapodások is
 jöttek létre, hogy Zichy János gróf
 lesz a miniszterelnök és így tovább,
 — mindez a híresztelés azon a félre-
 magyarázott beszélgetésen alapult, ame-
 lyet Wekerle folytatott Balla Aladár
 főispánal.

Balla Aladár tudvalevőleg az ön-
 álló bank egyik leglelkesebb harcosa
 és Justh Gyula és barátainak odaadó
 hiva. De azért ezek a beszélge-
 tések, melyek Balla és Wekerle
 közt lefolytak, mégis minden megbízás

nélkül történtek, arról sem Justhnak,
 sem barátai közül senkinek semmi-
 nemű tudomása nem volt. Az egész
 beszélgetés — mint utólag közlik
 velünk — teljesen magánjellegű volt.
 Balla ugyan az egész függetlenségi
 párton közkedveltségnek örvend és
 az egész eljárását mindig a legtelje-
 sebb jóhiszeműség jellemezte, de azért
 Wekerlével folytatott beszélgetését,
 amely a csütörtöki napon történt
 meg, maga sem tekinti és tekintette
 semmiféle hivatalos megbízásból kifo-
 lyónak.

Ugy a közös bankos lapok ferdítő
 tendenciáját, valamint a tényállás valódi
 képét a legmarkánsabban a „Magyar-
 ország“ tegnapi számában megjelent
 következő közlemény világítja meg:

Balla Aladár főispán nyilatkozata.

A közösbankos lapok természetesen
 teljesen etferditve és mindenféle hazug-
 ságokkal tarkítva, emlékeznek meg arról
 a beszélgetésről, amelyet Wekerle mi-
 niszterelnök Balla Aladár főispánal
 folytatott. Most a bátor szavu és nyílt
 fellépésű főispán, akit férfias fellépése-
 ért a politikai életben nagy tisztelet
 vesz körül, ugyancsak kemény szavak-
 ban utasítja vissza az Andrassyék lap-
 jában ellene szórt rágalmat. A fő-
 ispánnak nyilatkozata így szól:

A „Magyar Hirlap“ mai számában
 „Justhék feltételei“ címen jönnek látja
 a legutolsó zugprókátort is megszé-
 gyenítő rabulisztikával vezércikkben
 megemlékezni arról a tanácskozásról,
 amely Wekerle Sándor miniszterelnök
 és köztem csütörtökön lefolyt. Nagyon
 rosszul állhat a „Magyar Hirlap“ által
 képviselt politika, hogy ennyi tücsköt-
 bogarat beszél össze erről a bizonyos
 tanácskozásról. Minden további félre-
 értés és félrevezetés elkerülése cél-
 jából kijelentem: engem csütörtökön
 Wekerle Sándor miniszterelnök hivatott
 magához. Mínt hogy a politikai válság-
 ról csakis egy nemzetiségi kérdésben
 megadott részletes információ után
 esett szó; mínt hogy én soha senkinek,
 Wekerle Sándor miniszterelnöknek sem
 mondtam azt, hogy a hozzám intézett
 kérdésekre a választ pártom, vagy
 valakinek megbízásából adom meg;
 mínt hogy e beszélgetések során ki-
 jelentettem, hogy én a békés kibon-
 takozást csakis a függetlenségi párt
 elveinek érvényesítése mellett tartom
 lehetségesnek, — ezért mindenki,

BOGDÁNY és **TÁRSA**
 Budapest,
 VI. Dalmok-utca 12. sz.
 Telefon 988.

Központi fűtés, szellőztetés, vízve-
 zeték, csatornázás és világítás
 berendező vállalat.

Ujvidék, Tököly Imre-utca 11. Telefon 219.

akinek szeme van, tisztán láthatja, hogy a „Magyar Hirlap“ eme legújabb kiruccanása csak egy ide-oda kapkodó politikának végső felszisszenése.

Balla Aladár.

A helyes szociális eszmék terjedése.

Mig idehaza közjogi harcok foglalják le a nemzeti állam vezetőit, gazdasági boldogulásunk, a nép és a magyar föld rovására, szerte a világon az újabb, helyes szociális eszmék térfoglalását ünneplik a népek milliói. A hatalmasak közeledését a néphez, az együttműködés lehetőségét s ezzel országok megerősítését és fejlődését.

Angol- és Franciaország vezet a helyes szociális eszmék terjedésében. Amott egy angol kincstári kancellár hirdeti a nép javát célzó törekvések szükségességét, emitt maga Briand, a francia miniszterelnök áll az újabb szociális eszmék terjesztésének élére s egy beszédeben a következőket fejtegette.

Gondoskodnia kell az államnak a lakosság minden rétegének jólétéről. Nem szabad megengedni azt, hogy a nemzetellenes, szocialista tanítás elhatalmasodjék a lelkeken, de ezzel szemben meg kell könnyíteni a tulajdonszerzést a nép egyszerű fia számára.

Ime így beszél egy miniszter Franciaországban. Nem hirdeti a harcot, csak arra a munkára hívja föl nemzetét, amely a kis emberek, a földéhes nép kielégítését tartja szem előtt.

Jóltevő munka ez, erős, öntudatos munka, amelyhez azt hisszük hogy Briandnak sikerülni fog megnyerni a francia közvéleményt.

Minálunk, a magyar kisbirtokosság igazaiért és boldogulásáért küzdők szintén ezt hirdetik már évek hosszú sora óta.

Megkönnyíteni a földszerzést, földhöz juttatni a népet a kötött birtokok felszabadításával, tisztességes megváltásával. Azok a nagy birtoktömbök, amelyek ma beruházások nélkül csupán arra jók, hogy zsarolják a magyar földet, — felszabadítva s olyanok kezére juttatva, akik produktív munkájukkal áldást hozó mezőgazdálkodást folytatnának az általuk megvett darab földön — nyereség volna a hazára és a magyar nemzetre.

De nálunk úgy vagyunk ezzel, hogy aki ezen eszméket propagálja, szocialista, radikális földosztó, meg ehez hasonló elnevezésekben részesül, holott a legműveltebb államok első férfiai szállnak sikra ezen helyes szociális eszmék terjesztésére.

Idéztük előbb a francia miniszterelnök szavait, lássuk, miket beszélt Lloyd Gerge miniszter, az angol kincstári kancellár.

Azt mondta egyik legújabb felsőházi beszédeben, hogy a nép méltán kérdezheti, miért nem érvényesülhetne ő is, amikor van ereje, tehetsége hozzá? A hatalmasok, a földbirtok urai tették rabszolgájukká a népet, mert megakadályozták azt, hogy a nép is földhöz jusson. Kötötté jelentették a földet, amelyet a családi tradíció folytán örökölték. — Ki felelős ezért az állapotért? Kérdezi az angol miniszter, — ki az oka annak, hogy egyik ember egész életet

tölt el, hogy bizonytalan ekzisztenciához jusson, a másik pedig egy semmittevő, de kötött birtok ura naponta több jövedelemre tesz szert, mint szegény szomszédja egy esztendő alatt.

Ezek egy angol miniszter szavai.

Nálunk, ha valaki ilyen eszméket hangoztat, kövel dobálják meg, rá fognak minden rosszat, rá azt, hogy osztályfelforgató. Szóval mi nálunk meg nem értik az újabb, a helyes szociális eszméket, azért, mert ezekre még nem érett meg Magyarország.

Pedig ezen eszmék terjedése nélkül nem fogunk tudni zöld ágra vergődni, nem fogjuk tudni megtalálni a nemzet boldogulásának útját.

Igenis, e hazában is szükség van arra, hogy a kötött birtokok temérdek területének egy része hozzáférhetővé tessenek a nép számára, hogy azon megtalálhassa boldogulását.

A népek történetének érdekes jelenségei a francia és angol szociális harcok. Vajha mi is, az áldatlan közjogi csetepaték után ilyenekre fordíthatnók egész erőnket!

HIREK.

Áthelyezés. A király elrendelte Kuck Károly vezérőrnagy péterváradai várparancsnok áthelyezését ugyanabban a minőségben Komáromba.

Katonai felülvizsgálat. Péterváradon e hó 18-án tartatott meg a katonai felülvizsgálat s azon a polgári elnöki tisztet ezuttal Szalay Lajos kir. tanácsos nyug. polgármester, mint a honvédelmi miniszter megbízásából a folyó évre kirendelt elnökhelyettes teljesítette.

Patronage-kongresszus. Szombaton az ujvidéki beltéri katolikus kör nagy termében az I-ső Ujvidéki Nőegylet rendkívüli közgyűlésének keretében alakult meg a helybeli patronage-egyesület. Dr. Amon Pál, egyesületi védnök elnökolt az ülésen és ismertette a patronage célját és rendeltetését. Szép szavai nagy tetszésre találtak és indítványára határozatba ment, hogy a közel jövőben Farkas Edith alapítványi hölgy fog felkérni, hogy egy összejevetelen, csekély belépő díj mellett, a patronage mozgalomról értekezzenek.

Hangverseny. Az ujvidéki beltéri kath. kör e hó 23-án, szombaton az Erzsébet disztermében terített asztalok mellett, a 70. gyalogezred teljes zenekarának közreműködésével, táncdal egybekötött megnyitó hangversenyt rendez. Kezdeté 1/29 órakor; személyjegy 1 k., családjegy 2 kor.

Ipari továbbképző tanfolyamok. A Magyar Kir. Tehnologiai Iparmúzeum Budapesten, mely az ipari továbbképző tanfolyamokat az egész országban rendezi, városunkban f. é. november 1-től jövő évi március 31-dike közötti időközben ismét 7 különböző tanfolyamot fog létesíteni. A tanfolyamok vezetését újból Niedermayer Gyula. felső keresk. iskolai igazgatóra bízta, aki az elmúlt tanévben ezen tanfolyamok szervezése és vezetése körül oly szép eredményt ért el, hogy városunk a tanfolyamok népszerűsége tekintetében az egész országban az 5-dik helyet foglalta el. Budapesttől eltekintve, csak Debrecenben, Miskolcon. Nagyváradon és Pécsen volt a tanfolyamoknak több hallgatója mint Ujvidéken, a többi 58 helyen mindenütt kevesebb hallgató volt. A tervbe vett tanfolyamok a következők: 1. Üzleti forgalmazás 3 hónapon át. 2. Számtan-mértan,

kapcsolatban kalkulációval 3 hónapon át. 3. Szerk.-ábrázoló mértan, kapcsolatban szakrajzolással 4 hónapon át. 4. Szabadkézi rajz, kapcsolatban szakirányu rajzzal 5 hónapon át. 5. Építőipari szakrajz 5 hónapon át. 6. Szakrajz cipészek részére 2 hónapon át. 7. Szakrajz szabók részére 2 hónapon át. A vezetőség ezeken kívül még női ruhaszabászati és fehérneművarró tanfolyamot kért, ezek azokban kiküldhető szakelődő hiányában egyelőre függőben maradtak. Jövő számunkban bővebben visszatérünk ezen tárgyra, most csak azt említjük még, hogy a tanfolyamok vezetője már most is mindenkinek szívesen felvilágosítással szolgál.

Emlékkünnepély. A „Tabitha“ nevű ág. ev. nőegylet e hó 31-én a reformáció emlékére táncdal egybekötött ünnepélyt rendez az „Erzsébet“ disztermében.

Le a bosztoncsárdással. Az eredeti szép magyar táncot teljesen kiforgatják eredeti jellegéből. Rosenberg Hermann kitűnő táncmesterünk tánciskolájában soha nem volt divatos ez a majomugrás, a bosztoncsárdás. Ő a régi magyar táncot ápolja és tiltakozik a szép magyar táncunk elcsúfítása ellen. Az a deli palotás, az a körmagyar, bokázó stb. mind kimennek a divatból, mert vannak olyan lelketlen emberek, kik tudományos vívmányokkal a régi jót lerontani akarják és tüntetnek a modernizálásukkal. Hagyjanak békit annak a gyönyörű csárdásnak, mert szebb tánc nincs a világon és hagyjanak fel a majomugrásos boszton csárdással. Kell a . . . majd mondotunk valamit. Ha a csárdást, az igazit meg akarják tanulni, akkor a Rosenberg tánciskolájában elsajátíthatják.

Kifogott hulla. Szerdán reggel a fürdőház közelében egy ismeretlen, 45 év körüli, tót napszámosnak látszó egyén hulláját fogták ki a halászok a Dunából. A hulla az orvosi vélemény szerint 4—5 hete lehetett a vízben.

Talált nyaklánc. A kamenici parkban egy arany nyaklánc találtatott, melyet igazolt tulajdonosa rendőrkapitányságunknál átvehet.

Halálozás. Özv. Papp Lászlóné Szilárd nevű fia, aki alig egy év előtt neveztetett ki honvédszázlóssá, e hó 17-én Budapesten ifjú életének 22. évében rövid szenvedés után meghalt.

Tanítógyűlés Temerinben. A ujvidék-titeli esperesi kerület r. kat. tanítói ez évi tanácskozományukat a múlt héten tartották meg Temerinben Kirschbaum Lajos titeli esperes plebános elnöke alatt. A gyűlésen a közs. előljáróság, élén Vermeš Vince jegyzővel, valamint nagyszámú iskolaszéki tag is megjelent. A tanács-

ANGOL-KÓR

tönkre fogja tenni az Ön gyermekének egészségét, ha nem tesz ellene gyorsan valamit.

SCOTT csukamájolaj EMULSIÓ-ja

megszünteti az angolkórt, megerősíti a csontokat és egészséges hússal borítja azokat.

Azonfelül, és ez az, a mit tapasztalt szülők 1—4

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módosított védjegyet — a halasat — kérjük figyelmebe venni.

SCOTT-féle EMULSIÓ-t

bevegye, mert kellemes, tejfeles ize van. A gyermek megerősíti, még ha a tejtől undorodik is.

A SCOTT-féle EMULSIÓ a legkiválóbb. Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér. Kapható minden gyógytárban.

kozmány fő mit tehet a tek tovább temerini tá birálatában Apró Győr részt. Több lása után a jezését. — lyára tüzet

Elhunyt badka város korában vá évig volt nagykanizsa teletben álló vetett gyor tése a köz mert nyug. tonai pompa

Ujvidék érdekes mű hiányt fog állított és sz lakósainak, magánhivat és városi h karának, az stb. névjegy nak saját jó zékben bem kében csele az Ujvidéki József-tér 3.

Anya é dony községe Magdolna öz le is égett. hogy a ház 14 éves fia szerint azért pénzre volt

Villany mozgalom i tala iránt. lősége áll, lamosvilágít előhaladott, s létesítése egy hatalm

Börgyá alakult Mag sulat van a vesz ebben. 10 kot. hol szavazott n értékű rész vármegye

Autom automobil-ü orvosszövet általa forga mely rend olcsó árán nek kiváló egyik auto elnökéhez, vábbá ele esetén rész Rényi, a elnöke a t lőszinű, ho mobilon te kötött ne

Csalá ügyminiszte telepe köz tervek el

kozmány főtárgyát az a tétel képezte: valjon mit tehet a tanító a szocializmus és a felnőttek továbbképzése terén. A feladott tételt a temerini tantestület dolgozta ki, amelynek bírálatában Szabó István temerini káplán és Apró György újvidéki tanító vettek legtöbb részt. Több kisebb fontosságú tétel letárgyalása után a gyűlés társasbédél nyert befeljegyzését. — A jövő évi tanácskozmány *Szabólyára* tüzetett ki.

Elhunyt főispán. Bezorédy István, Szabadka város főispánja e hó 19. éjjel 49 éves korában váratlanul meghalt. Az elhunyt 5 évig volt főispán, ezt megelőzőleg pedig a nagykanizsai kerületet képviselte és köztisztviselőként állott; régi szivbaja ujult meg és ez vetett gyors véget munkás életének. Temegetése a közönség óriási részvétele mellett s mert nyug. huszárkapitány is volt, nagy katonai pompával ment végbe.

Ujvidéki Olmtár. Ily címen ez év végén érdekes mű fog megjelenni, mely régen érzett hiányt fog pótolni. Benne lesz ez okosan összeállított és szerkesztett kötetben Ujvidék összes lakóinak, ügyvédeknek, orvosainak, állami és magánhivatalnokainak, egyesületeinek, állami és városi hatóságainak, a helyőrségek tisztikarának, az utcáknak, ingatlan tulajdonosoknak stb. névjegyzéke. Természetesen minden lakosnak saját jól felfogott érdeke, hogy a címjegyzékben bennfoglaltassék; azért a maga érdekében cselekszik, ha címét egy levelezőlapon az Ujvidéki Címár szerkesztőségével (Ferenc József-tér 3.) közli.

Anyá és fia mint gyújtogatók. Dunagárdony községben e hó 15-én éjjel kigyult Péter Magdolna özvegyasszony háza, mely csakhamar le is égett. A csendőri nyomozás kiderítette, hogy a házat maga az özvegy gyújtotta fel 14 éves fia segítségével, még pedig védekezéstik szerint azért, mivel a termés nem sikerült és pénzre volt szükségük.

Villanyvilágítás Titelen. Titelen élénk mozgalom indult meg villanyvilágítás behozatala iránt. A mozgalom élén a község előkelősége áll, mely teljes erejéből agitál a villamosvilágítás mellett. Az ügy már annyira előhaladott, hogy legközelebb döntés alá kerül s létesítése a szépen fejlődő községet ismét egy hatalmas lépéssel előbbre viszi.

Bőrgyár a megyében. A nem rég városá alakult Magyarokanizsán bőrgyár részvénytársulat van alakulóban. A város maga is részt vesz ebben. A gyár prosperálását biztosítandó, 10 kot. hold földet és 25 évi adómentességet szavazott meg számára, azonkívül 25,000 kor. értékű részvényt is jegyzett. E határozatot a vármegye legutóbbi közgyűlése jóváhagyta.

Automobil az orvosoknak. Egy budapesti automobil-ügynökség felhívta a bács megyei orvosszövetség elnökségének figyelmét egy általa forgalomba hozott oly automobil típusra, mely rendkívül egyszerű szerkezeténél és olcsó áránál fogva a vidéki orvosok igényeinek kiválóan megfelel. A gyár kész arra, hogy egyik automobilját leküldi az orvosszövetség elnökéhez, hol próbajaratot rendez vele, továbbá elegendő számú vevők jelentkezése esetén részletfizetést is hajlandó elfogadni. Dr. Rényi, a bácsm. orvosszövetség ügyvezető elnöke a tagokat jelentkezésre hívta fel valószínű, hogy orvosaink legközelebb már automobilon teljesítik sok ide-oda járással összekötött nehéz hivatásukat.

Családi ápolási központ Baján. A belügyminiszter Délmagyarország családi ápolási telepe központjának szánta Baját. Ennek a tervnek előhírnöke a bajai kórházban levő

elmebetegek egy részének családoknál való legközelebbi elhelyezése. A belügyminiszter rendelete szerint, egyelőre huszonhét csendes elmebeteget helyeznek el családoknál. Ezekért a betegekért a kormány az ápolási családoknak napi egy korona ápolási díjat fizet. Kötelessége a családnak a betegekkel jól bántani, kellő étkezést és megfelelő lakást adni. A betegeket az ápoló családnak nem csak joguk, de kötelességük foglalkoztatni mezőgazdasági, ipari vagy egyéb a beteg figyelmét lekötő munkával.

Egyházmegyei hír. Novák Béla uszodi ideiglenes adminisztrátor Miskére, Dr. Egerth Jakab Miskéről Veprődre, Heitzmann Ferenc Veprődről Bácsalmásra, Csányi István Bácsalmásról Zomborba káplánoknak küldettek, Mészáros Béla zombori káplán pedig Szabadkára hitoktatónak nevezetett ki.

A szegedi munkás gimnázium céljaira a vármegye 2000 koronát szavazott meg 1909. és 1910-re.

Osalládi idill. Hideg Mihály monostori gazda nagyon jól megvolna Miklós fiával, csak ne volna mindkettőjüknek olyan nagyon nehéz, összeférhellen természet. Ez a nehéz természet gyakran okoz családi perpatvart. Most is, hogy szüreteltek, összekülönböztek azon, hogy ki mennyit kap a termésből. Ezen ügy összekaptak, hogy a fiu neki esett az apjának és alaposan elverte, azután kiöntötte a kádból az egész mustot. Ezért aztán Hideg Mihály jelentette fiát a bajai bíróságnál.

Sirkoszoruk és más diszek művészies összeállítását *Naeter* Lujza udvari virágkereskedése legelőnyösebben eszközli. Budapest, VI. Andrassy-ut 7. Vidéki megrendelések nagy figyelemmel eszközöltetnek. Telefon 28—55.

Kockázatos reklám. Egy német cigarettagyáros a reklámozásnak eredeti, de kissé drága módját találta ki. Ugyanis 10.000 márka összegű birodalmi bankjegyre bélyegzővel rányomatta, hogy az ő cigarettái a legjobbak és ezeket a bankjegyeket aztán forgalomba hozta. A reklám óriási feltűnést keltett és rendkívüli hatása is volt. Az élelmes gyáros már éppen a második új sorozatot akarta forgalomba hozni, amikor a német birodalmi bank figyelmeztette, hogy hagyja abba a dolgot, mert különben érvényteleníteni fogják a lebélyegzett bankjegyeket. De a cigarettagyáros mégis elérte a célját, mert a 10.000 márka összegű bankjegyek, ugyancsak a birodalmi bank figyelmeztetése megtette a hatását és most a legnagyobb kelendőségnek örvendenek egész Németországban a bankjegy-cigaretták.

Az Igazság könyvtára c. vállalat, melyet Dr. Pataj Sándor, az „Igazság” szerkesztője ad ki, két érdekes munkát adott ki egyszerre. Az egyik Tóth László tanulmánya az „Istenítéletekről” — ára 1 kor. 20 fill., a másik Olivecrona híres svéd munkája, a „Halálbüntetés”, melyet Tóth László fordított svédből és Pataj Sándornak ajánlott; ára 2 k. Kapható az „Igazság” kiadóhivatalában, Budapest Teréz körút 6. és Grill (Benkó Gyula-féle) udvara könyvkereskedésében, Dorottya-utca 2.

Dr. A. Oetker, az előnyösen ismert sütőporgyáros sikerének nagy részét az általa kiadott szakácskönyveknek köszönheti. E receptek mindegyikét híres szakácskönyvek szerzői, háztartási és főzőiskolák, tapasztalt és elismert háziasszonyok és végül külön e célra berendezett kísérleti-konyhák alaposan kiprobálták s ma már milliókra megy azon háztartások száma, melyekben e sütő- és főzési előírásokat alkalmazzák. Dr. Oetker *legújabb szakácskönyve* — amelyben röviden

ismertetve vannak azok az előnyök, melyek a régi főzési- és sütőmóddal szemben a dr. Oetker-féle készítményekkel elértettek — számtalan új és kipróbált receptet kömöl. A nevezett cég (Dr. A. Oetker, Baden-Wien, főüzlet Bielefeld) kiváló szolgálatot teljesít a közönségnek, midőn 48 oldalas, vaskos és csinosan kiállított könyvét a gasztronómiával foglalkozó hölgyeknek ingyen és portómentesen megküldi. Hisszük, hogy kedves előfizetőink érdeklődéssel viseltetnek ez újabb megjelent *szakácskönyv* iránt, melyet mindenki, aki hivatkozik a céget egy levelezőlapon e tárgyban megkeresi, teljesen ingyen kap meg.

A máv. igazgatóságától vett értesítés szerint, a balatonvidéki vasuton f. október 15-étől Tapolcától Alsóórsig és Veszprémtől Alsóórsig egy-egy új személyszállító vonat helyeztetik forgalomba. Az előbbi vonat Tapolcáról d. u. 5 óra 16 perckor, az utóbbi pedig Veszprémből este 6 óra 11 perckor fog indulni. Egyidejűleg, vagyis okt. 15-től megszüntetnek a Tapolcáról d. u. 5 óra 1 perckor és az este 7 óra 46 perckor Alsóórsra —, az Alsóórsról este 6 óra 42 perckor Balatonfüredre, — a Balatonfüredről este 7 óra 17 perckor Alsóórsra, — a Veszprémből d. u. 5 óra 20 perckor Alsóórsra és az Alsóórsról éji 10:33 kor. Veszprémbe induló személyszállító vonat.

A reklám hatalma. Nálunk még a legtöbb iparos nincsen tisztában a reklám nagy jelentőségével. Igen sok gyáros és iparos ugyanis azt hiszi, hogy „a jó bornak nem kell cégér” azaz úgy is boldogul, ha nem is veszi igénybe a sajtó hirdetési rovatát, pedig ez merő tévedés, mert akár hány gyáros létezéséről, új találmányokról, eladó gépekről, állástkeresőkről csakis a szaklap hirdetési rovata után szerezhetünk tudomást azok, akik iránta érdeklődnek. Hogy miképp gondolkodnak a külföldön a megfelelő reklámról, bizonyítja a st. Luisi gabona-társaság az a ténye, hogy külön reklámhivatalt szervezett kebelében, melynek élére egy Ball nevű igazgatót, egy kiváló reklámszakértőt állítottak és ennek egyetlen feladata az lesz, hogy ellenőrizi a társaságok reklámjait. Ball figyelemmel fogja kísélni, hogy a tagok milyen szaklapokban és hogyan hirdetnek és minden egyes társaságnak tanácssal fog szolgálni arra nézve, hogyan lehet ügyesen megfogalmazott és megfelelő szaklapban elhelyezett hirdetéssel forgalmat elérni. Érdekes, hogy Ball 4000 dollár fizetést kap, ami a mi pénzünk szerint 20.000 koronának felel meg. Ennyire becsülik Amerikában a reklámot.

Vérképző szor. Egy ilyen szernek alapfeltevétele az, hogy a szervezet könnyen vegye magába, a gyomor könnyen eméssze, az étvágyat és az emésztést pedig fokozza. A legtöbb ugynevezett vérképző szer azzal a tulajdonsággal bír, hogy a gyomor és a bél rendellenességeit idézi elő s ezáltal többet ártanak miní használnak. Másképp áll a dolog a *Ferromanganin*-nal, amelyben egy olyan szert ismerünk, melynek az a kiváló tulajdonsága, hogy egyaránt véralkötő és az emésztésre is előnyösen hat. Csak ezen tulajdonságok által lehetett igazi-vérképző szerre. — Ára üvegenként k 350. Kapható minden gyógyszertárban, de biztosan *Ferromanganin* Cie. Budapest, VI. Király-utca 12. szám.

Naponta érkező csemege ajándékok óriási választéka *Wagner* csemege-üzletében Ujvidék.

Felelős szerkesztő: Pap Sándor.

Laptulajdonos: Balla Árpád.

Igazgató: Zanbauer Ágoston.

TŰZIFA.
 Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a volt Szerb kereskedelmi egyesület fátelapét átvettem és mindenféle jó tűziját újból hozattam, melyet igen mérsékelt ár és jó mérték mellett árulni fogok. A n. é. közönség támogatását kérve maradtam
 —4 Tisztelettel
GLOZSANSZKI VISA
 tűzijátépe az örmény temp. mögötti országuton.

Ózv. Illy Jánosné szül. Monasevity Darinka
 okl. szülésznő,
 ki másfél esztendeig a pécsi bábaképző-intézetben mint baba és főápolónő alkalmazva volt, b. tudomására hozza a t. közönségnek, hogy most itt Ujvidéken Szücs-utca 23. sz. a. (Lakás: Lázár-utca 5.) folytatja a gyakorlatát. *Masseurozást* is 2—3 teljesíti.

1287 tkv. szám 1909.
Árverési hirdetmény.
 Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. járásbírósnak 1909. évi V. 1765. számú végzése következtében dr. Freund Ede ujvidéki ügyvéd által képviselt *Ludvig Kupfel*, Wiener bej. cég javára *Braun Péter* és *Braun Károly* ujvidéki lakosok ellen 1520 kor. s jár. erejéig 1909. augusztus hó 30. napján foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és

1000 kor.-ra becsült egy automat menelő nyilvános árverésen eladatik.
 Mely árverésnek az ujvidéki kir. járásbírósnak 1909. é. V. 1765. számú végzése folytán 1520 kor. tőkekövetelés, ennek 1909. évi jun. hó 18. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 102 k. 25 fill.-ben bíróság már megállapított költségek erejéig Ujvidéken *Braun Károly* lakásán leendő megtartására 1909. okt. 23-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.
 Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltek.
 Kelt Ujvidék, 1909. okt. hó 9. napján.
Basch Sándor, kir. bir. végrehajtó.

SZULTÁNFORRÁS
A húgyhajtó és húgysavoldó vizek királya, bór- és dús lithion-tartalmu ásványvíz.
 Kiváló vegyi összetétele következtében sikerrel alkalmazható vese-, hólyag- és hólyagbajok eseteiben, valamint cukorbetegségeknel, eafzos bántalmaknál; továbbá a légző- és emésztőszervek hurutus bajainak gyógyítására
 Igazgatóság: Budapest, IV. Ferenz löszef-rakpart 22.
 Kútkézelőség: EPERJES.
 Ujvidéken kapható minden fűszerkereskedésben.

Matkovits szobafestő és mázoló
Rókus KOSSUTH LAJOS-UTCA 45. ÖRMÉNYTEMPLOMHÁZ.

Eddigelé felülmulhatlan!!!
 Csak akkor valódi, ha a háromszögletű palack alábbi sávval (vörös és fekete nyomás sárga papíron) van ellátva.
W. Maager valódi tisztított
DORSCH
CSUKAMÁJOLAJ
 (törvényileg védett felszorelés)
 sárga üvege 2.—
 fehér 3.—
Wilhelm Maagortól Wien-ben.
 1869-óta Ausztria-Magyarországban általában bevezetve.
 Tanár és orvos urak részéről előszeretettel rendelve.
 Kapható a legtöbb gyógyszerárban és drogériában.
 Főraktár és szétküldés Ausztria-Magyarország részére:
W. Maager, Wien. III/3. Neumarkt. 3.
 Utánzatok híresítg kűntetteinek.

Mint főelárusító csakis eredeti árban árulok sorsjegyeket.
 HUZÁS MÁR NOVEMBER HÓ 18. és 20-án KEZDŐDIK!
VIG VILMOS BANKHÁZA
 A MAGY. KIR. SZABADALMAZOTT OSZTÁLYSORSJÁTÉK FŐELÁRUSÍTÓJA
 UJVIDÉK, KOSSUTH LAJOS-UTCA 50. SZÁM.
 TELEFON: 149.
Árak : $\frac{1}{8}$ k. 1'50 $\frac{1}{4}$ k. 3'— $\frac{1}{2}$ k. 6'— $\frac{1}{1}$ k. 12'—
 HUZÁS MÁR NOVEMBER HÓ 18. ÉS 20-án KEZDŐDIK.
 NYEREMÉNYEK — A LEGNAGYOBB ÖSSZEGET IS — AZONNAL KIFIZETTETNEK.
 HA kevés pénzzel nagy nyereseményhez akar jutni, vásároljon VIG bankháznál Sorsjegyet! 4—12
 HA kevés pénzzel nagy nyereseményhez akar jutni, vásároljon VIG bankháznál Sorsjegyet!
 Pontos, megbízható és Figyelemes Elintézés.

V. évfo
 Előfizetési ár
 Egy évre
 Félévre
 Negyedévre
 Egyes szám
 Megjelenik
 AZ
 A kib
 Irta: Nem
 Vasár
 gyűlés v
 Minde
 Egyér
 zeti bank
 vámsoron
 Akár
 lést, akár
 sik képv
 A tén
 érdeklőd
 ember va
 De m
 700 vagy
 De m
 A köz
 Dehogy.
 megnyilv
 A jelen a
 sincs róla
 sokat hé
 iroda org
 A köz
 Nincs b
 sikere ir
 zonytalan
 a parlam
 magavise
 Nem
 A kor
 kisebbség
 nyét nem
 aggályait
 A töb
 elvei mia
 fel házfe
 összetűl
 sem hajla
 A kor
 nézeteltér
 Csak
 vezetni a
 lament ös
 A kép
 hez, de e
 napig kif
 A társ
 got olybá
 osztrák,
 volna szó
 A ma
 tanácsoka
 Szerkeszt
 nap ugya
 a eikkért
 társadalm
 BC
 Uj